

درس‌های زندگی

بزرگ اندیشیدن

مؤسسه «مدرسه زندگی»

ترجمه آزادۀ ضیائی

۱۱	..... پیشگفتار
۱۷	..... فلسفه
۱۸	..... افلاطون
۲۹	..... ارسطو
۳۷	..... رواقیان
۴۵	..... اپیکور
۵۲	..... آگوستین
۵۹	..... توماس آکوئیناس
۶۸	..... میشل دو مونتینی
۷۶	..... لا روشفوکو
۸۲	..... باروخ اسپینوزا
۹۱	..... آرتور شوپنهاور
۹۹	..... گئورگ هگل
۱۰۹	..... فریدریش نیچه
۱۱۸	..... مارتین هایدگر
۱۲۷	..... ژان پل سارتر
۱۳۶	..... آلبر کامو
۱۴۷	..... نظریه سیاسی
۱۴۸	..... نیکولو ماکیاولی
۱۵۴	..... تلمس هابز
۱۶۱	..... ژان ژاک روسو
۱۶۹	..... اعلام اسمیت
۱۷۷	..... کارل مارکس

آن. ۲۴۰۰ سال پیش. این جا شهر شلوغی است که حدود دویست و پنجاه هزار نفر در آن زندگی می‌کنند. این شهر حمام‌ها و سالن‌های تئاتر و معبدها و بازارهای سرپوشیده و ورزشگاه‌های زیبایی دارد. در این جا علم و هنر پررونق است. پایین‌تر، در بندر پیرایوس، صهی‌های محشری پیدا می‌شود. بیش از شش ماه از سال هوا گرم است.

این جا زادگاه اولین – و شاید بزرگ‌ترین – فیلسوف واقعی جهان یعنی افلاطون است. فلاطون در خانواده‌ای سرشناس و ثروتمند در آتن به دنیا آمد و زندگی‌اش را وقف یک هدف کرد: این‌که به مردم کمک کند، به قول خودش، به انودائیمونیا^۱ دست یابند.

تودنیمونیا لغت یونانی عجیب و غریب و جذابی است که ترجمه کردن آن خیلی آسان نیست. این لغت تقریباً به معنای «خوشبختی» است، اما معنای دقیق‌تر آن «حرمندی» است، چراکه منظور از «خوشبختی» شادی دائمی است – حال

---

1. eudaimonia

آن که «خرسندی» درد ورنج‌های سخت زندگی را هم در برمی‌گیرد — درد ورنج‌هایی که انگار بخشی اجتناب‌ناپذیر از زندگی همه ماست، حتی اگر در کل زندگی خوبی هم داشته باشیم.

حال بینیم افلاطون چه پیشنهادی برای خرسندتر کردن مردم دارد. آثار او حاوی چهار اندیشهٔ محوری است.

۱. بیشتر فکر کنید

به نظر افلاطون، بیشتر خطاهای مان در زندگی به این علت است که هرگز به خود فرصت نمی‌دهیم تا دربارهٔ برنامه‌های مان با دقت و به‌طور منطقی فکر کنیم. بنابراین در ارزش‌گذاری‌ها و کارها و روابط خود به نتیجه‌گیری‌های اشتباه می‌رسیم. افلاطون می‌خواست به ذهن ما نظم و وضوح ببخشد.

او متوجه شده بود که عقاید ما تا حد زیادی از عقاید اکثریت سرچشمه گرفته است، چیزی که یونانیان به آن دکسا^۱ می‌گفتند و ما امروزه به آن «عرف عام^۲» می‌گوییم. افلاطون در ۳۶ کتابی که تألیف کرده است، مکرراً نشان می‌دهد که این باورهای عرفی آمیخته به اشتباه، پیش‌داوری و خرافه است. عقاید رایج دربارهٔ عشق و شهرت و ثروت و خیر در مقابل استدلال تاب نمی‌آورند.

افلاطون دریافته بود که مردم چه‌قدر فریفتهٔ پیروی از غرایز یا هیجانان خود هستند (تصمیماتی شتاب‌زده می‌گیرند که مبنای آن‌ها فقط «احساس‌شان» است). او این وضعیت را تشبیه می‌کرد به این که دسته‌ای اسبِ چشم‌بستهٔ وحشی شخصی را با خود به این طرف و آن طرف بکشاند.

.....
1. doxa

2. common sense